

COLUMN

Pensioenleeftijd

MET EEN SIMPELE AMVB-WIJZIGING heeft de minister voor Wonen en Rijksdienst op 11 september 2014 de pensioenleeftijd van rijksambtenaren verhoogd tot 70 jaar. Dit betekent dat deze ambtenaren, als zij willen, tot hun zeventigste kunnen doorwerken. Daarna hoeft het nog niet afgelopen te zijn. Van jaar tot jaar kan de ambtenaar verzoeken de aanstelling met een jaar te verlengen. Dat verzoek kan slechts geweigerd worden, als betrokkene volgens de uitslag van een arbeidsgezondheidskundig onderzoek niet in staat is zijn functie te blijven vervullen. Wie eerder wil ophouden met werken, kan uiteraard gewoon ontslag vragen.

Het is opmerkelijk dat deze baanbrekende verhoging van de pensioenleeftijd zo weinig publiciteit heeft gekregen. Het tekent de stille revolutie die zich de afgelopen jaren ten aanzien van pensionering heeft voltrokken. De vraag rijst of de verhoging van de pensioenleeftijd zich nu naar andere sectoren zal uitbreiden. De cao-ziekenhuizen houdt nog de AOW-leeftijd aan en doorwerken vergt een daartoe strekkende afspraak van werkgever en werknemer. Dat is voor de werknemer een zwaardere hobbel dan een medische keuring.

Ik herinner me nog de tijd dat in alle modelovereenkomsten van ziekenfondsen en medische beroepsbeoefenaren de bepaling werd opgenomen dat het contract op 65-jarige leeftijd zou eindigen. Dat werd destijds als bewijs gezien dat de pensioenvoorziening op orde was. Men wilde ook een einde maken aan individuele discussies of iemand die ouder is dan 65 nog wel in staat is zijn beroep uit te oefenen. In 2005 maakte de Commissie

Gelijke Behandeling uit dat voor vrijeberoepsbeoefenaren (in dit geval huisartsen en psychotherapeuten) betere op kwaliteitsbewaking gerichte methoden bestaan dan onderscheid vanwege leeftijd. In het vrije beroep heeft doorwerken na het bereiken van de AOW-leeftijd weer meer ingang gevonden.

Mede dankzij de gezondheidszorg is de gemiddelde levensverwachting in een halve eeuw met tien jaar gestegen. Daarbij hoort de mogelijkheid om langer te werken. De stap die de Rijksoverheid gezet heeft, verdient ook voor de zorg overweging. ■

(Geert Jan Hamilton)

Geert Jan Hamilton is griffier van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Hij schrijft deze column op persoonlijke titel.

ZAKEN OP ORDE

Vergaande zorgplicht voor werkgevers

Illustratie: Plusproducties

IEDERE INSTELLING KAN GECONFRONTED worden met een claim van een werknemer. Loopt een van haar werknemers letsel schade op in de uitoefening van de werkzaamheden, dan is de instelling als werkgever daarvoor in beginsel aansprakelijk. Zij kan alleen aan aansprakelijkheid ontkomen als de schade het gevolg is van opzettelijk of bewust roekeloos handelen van de werknemer, of als zij kan aantonen haar zorgplicht te hebben nageleefd. De zorgplicht van de werkgever weegt zwaar en wordt door de rechter streng beoordeeld. Zo moet de werkgever niet alleen zorgdragen voor een veilig ingerichte werkomgeving en veilig werk materiaal, maar ook voldoende werk- en veiligheidsinstructies geven. Zelfs het aanbod van een goed opleidingstraject aan de werknemers kan geboden zijn. Welke maatregelen redelijkerwijs zijn vereist, hangt af van de specifieke arbeidssituatie en omstandigheden.

In een recente uitspraak (ECLI:NL:GHSHE:2015:453) heeft het Gerechtshof Den Bosch dit nog eens bevestigd. In deze uitzonderlijke casus werd een apothekersassistente tijdens haar dienst in een nachtapotheek geconfronteerd met drie overvallers die via de minder beveiligde achterzijde van het pand waren binnengedrongen. Toen zij met een vuurwapen werd bedreigd, sprong ze

in paniek uit het raam van de eerste verdieping. Als gevolg daarvan liep ze letsel schade op, waarvoor zij haar werkgever aansprakelijk stelde.

De kantonrechter wees in eerste instantie haar vorderingen af omdat, aldus de kantonrechter, een overval bij een apotheek buiten de normaal te verwachten risico's valt. Het Gerechtshof oordeelde in hoger beroep echter anders. Volgens het hof had de apotheek niet aan haar zorgplicht voldaan. Gezien de vestigingsplaats in het centrum van de stad, de waarde van medicijnen (waaronder opiaten), de nachtelijke openingstijden, de beperkte personeelsbezetting en de aanwezigheid van contant geld, had de apotheek rekening moeten houden met het risico van een overval en nadere veiligheidsmaatregelen moeten treffen. De apotheek werd verweten dat de veiligheidsmaatregelen waren geconcentreerd op de voorzijde van het pand en de beveiliging van de achterzijde was achtergebleven. Aan de assistente waren onvoldoende instructies gegeven hoe te handelen bij onraad. Kortom, voor de instelling ligt de lat hoog: niet snel mag worden aangenomen dat aan de zorgplicht is voldaan. ■

Dana Wegerif en Mascha Bots, KBS Advocaten N.V.